

Projekts Nr. 8.3.6.1/16/I/001

“Dalība starptautiskos izglītības pētījumos”

Progress projekta darbības virzienos – starptautisko izglītības pētījumu īstenošanā – laika posmā no 01.04.2022. līdz 30.06.2022.

OECD Starptautiskās skolēnu prasmju novērtēšanas programmas PISA 2015 iegūto datu analīze, OECD PISA 2018, OECD PISA 2022 īstenošana un iegūto datu analīze

Turpinās PISA 2022 pētījuma īstenošana.

Pārskata periodā īstenots PISA 2022 pamatpētījums – datu savākšana (testēšana skolās), uzsākta datu pirmapstrāde:

- Precizēts, papildināts testēšanas grafiks, pamatojoties uz skolu iesaistīšanos pētījumā, papildus sesiju nepieciešamību.
- Regulāra komunikācija ar izlases un aizvietotājskolām – testēšanas laiku saskaņošana, dokumentu aprīte, sarakstu saskaņošana, skolas aptauju aizpildīšana, vecāku aptauju savākšana.
- Dalībai pētījumā uzaicinātas 307 skolas, no kurām 226 skolas piedalījās pētījumā, bet 81 atteica dalību pētījumā.
- Kopumā novadītas 424 testēšanas sesijas Latvijas skolās, testēšanas materiāli (skolēnu izlases formas, sesiju atskaites, USB zibatmiņas u.c.) nodoti Nacionālajam pētījuma centram (t.i. LU IPI) atbilstoši pētījuma konfidencialitātes nosacījumiem.
- Datu bāzē DME (uz 30.06) ievadīti 5394 skolēnu dati un testu rezultāti (aptaujas – 5148), 214 mācību iestāžu aptaujas, turpinās vecāku aptauju ievadīšana datu bāzē.
- Sagatavotas un saskaņotas testa uzdevumu (matemātikas, lasīšanas, dabaszinātņu un radošās domāšanas) brīvo atbilžu vērtēšanas rokasgrāmatu gala versijas, veikta testa uzdevumu brīvo atbilžu vērtētāju apmācība.
- Sagatavoti uzdevumi vērtēšanai Atvērtā koda sistēmā OECS (*Open-Ended Coding System*), notiek brīvo atbilžu parastā un vairākkārtējā vērtēšana, vērtēšanas rezultātu analīze un saskaņošana.
- Notiek skolēnu vecāku un skolēnu nākotnes profesiju kodēšana.
- Uzsākta datu bāzes precizēšana un tīrīšana saskaņošanai ar WESTAT.

Turpinās PISA sekundāro pētījumu īstenošana.

Gatavošanās OECD Starptautiskā mācību vides pētījuma TALIS 2024 ciklam

TALIS 2024 pētījumā pārskata periodā veikta pētījuma izlases dizaina noteikšana, precizēti nacionālā mērķa populācija ar iekļaujamām/neiekļaujamām skolām un skolotājiem.

Noritējušas diskusijas un sadarbība ar pētījuma konsorciju par aptaujās iekļaujamiem jautājumiem, to analīzes virzieniem, jaunās sadaļas “Situācijas novērtēšanas uzdevumi” izveide.

Izmēģinājuma pētījumam precizēta laika grafika izstrāde, tā saskaņošana ar pētījuma konsorciju.

Skolotāji un izglītības darbinieki informēti par TALIS pētījuma nozīmību, gaitu un rezultātiem.

OECD izglītības indikatoru programmas INES īstenošana

Centrālā statistikas pārvalde no OECD ir saņēmusi un pārbaudījusi vai aizpildījusi Latvijas informāciju sekojošos dokumentos:

- Anketas par iedzīvotāju izglītību un izglītības turpināšanu validācija;
- Standartklūdu pārbaude un validācija datu tabulās;
- Tabulu un grafiku pārbaude ziņojuma Education at a Glance 2022 projektā;
- Datu sagatavošana par mobilajiem studentiem speciālajai COVID-19 aptaujai (2020./21. un 2021./2022. akad. g. pa reģioniem);
- Skolotāju darba samaksas rādītāju sagatavošana (t.sk. mediāna, nostrādāto stundu skaits pa profesiju grupām, profesiju kods 231, 232, 233, 234, 2341 un 2342; dati par 2019. gadu – 2022. gada martu).

Izglītības un zinātnes ministrijā pārskata periodā sāka Latvijas informācijas pārbaude ziņojuma Education at a Glance 2022 projektā.

Sagatavota un iesniegta Latvijas informācija aptaujai par izglītības politikas pasākumiem Covid-19 pandēmijas laikā.

Iesniegta Latvijas informācija speciālajai aptaujai par izglītības pasākumiem Ukrainas bēgļiem.

6.05. un 24.06.2022. dalība INES-NESLI tīkla neformālās darba grupas sanāksmēs (attālināti) par skolotāju relatīvajām algām, darba grupai iesniegta Latvijas informācija.

IEA Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma IEA PIRLS 2021 īstenošana un iegūto datu analīze

Pārskata periodā veikta pirmās PIRLS 2021 pētījumā savākto datu versijas pārbaude – uzdevumu parametru analīze Latvijas skolēniem ar mērķi konstatēt un novērst neadekvāti funkcionējošu uzdevumu darbību testā. Pārbaudīti uzdevumu IRT (Item Response Theory) parametri (atbilžu analīze, uzlabojot mērījumu precizitāti un uzticamību) - diskriminācijas un grūtības rādītāji, atbilžu variantu relatīvais sadalījums populācijā, uzdevuma grūtības atkarībā no skolēna dzimuma un brīvo atbilžu labošanas konsekvence.

Veikta pirmās pētījumā savākto datu versijas pārbaude – skolēnu, viņu vecāku, skolotāju un skolu direktoru aptauju atbilžu apkopojumu analīze Latvijas datiem citu valstu kontekstā ar mērķi konstatēt un novērst kļūdu gadījumus. Apskatīts Latvijas pētījuma respondentu kopējais atbilžu sadalījums pa atbilžu variantiem salīdzinājumā ar starptautiskajiem rezultātiem katrā aptaujā un katrā jautājumā.

Izveidota un starptautiskajam pētījumam centrā Vācijā nosūtīta specifiska pētījuma drukāto instrumentu izlase, kas tiks izmantota pētījuma drošuma (rezultātu atkārtojamības) nodrošināšanai, ja Latvija piedalīsies nākamajā PIRLS pētījuma ciklā.

Izstrādāta nodaļa par Latviju ieviešanai PIRLS 2021 pētījuma enciklopēdijā.

OECD Starptautiskās pieaugušo prasmju novērtēšanas programmas pētījuma PIAAC īstenošana un iegūto datu analīze

Darbs PIAAC pētījumā pārskata periodā bija saistīts ar pētījuma simulāciju, instrumentārija precizēšanu pēc citu konsorcijs dalībvalstu veiktajiem pilotpētījumiem.

Sadarbībā ar SIA "SKDS" turpinājās intensīva gatavošanās pētījuma simulācijai, laukadarba izmēģinājumam un laukadarba uzsākšanai 2022. gada augustā. Pabeigta pētījuma simulācija – īstenoti apmēram 100 iespējamie scenāriji. Turpinājās aptaujas anketas precizēšana, ņemot vērā konsorcijs pieredzi pētījuma izmēģinājumā, un šo izmaiņu adaptācija laukadarbam Latvijā.

Iekavējusies izlases ietvara sagatavošana – radās problēmas ar datu iegūvi no CSP izlases ietvara veidošanai. Pateicoties sadarbībai ar IZM un EM izdevās pārvarēt grūtības, kas saistītas ar CSP nepietiekamu personāla kapacitāti nodrošināt šāda mēroga pētījumiem nepieciešamos datus (mājokļu izlase) atbilstošā kvalitātē.

Arī šajā ceturksnī saglabājās risks izkrist no projekta laika grafika. Plānotā darbība riska novēršanai ir rūpīga laika grafika plānošana un ievērošana. Lai gan darba apjoms ir samazinājies, pētījuma simulācija (bija plānota līdz 2022. gada 1. martam), intervētāju instruktāža (organizē projekta

vadība) un laukadarba izmēģinājums (jāpabeidz līdz 2022. gada 1. augustam) jāveic ļoti īsā laikā, lai savlaicīgi uzsāktu pamatpētījumu; regulāras konsultācijas ar projekta vadību, IZM pārstāvjiem. Regulāri notiek konsultācijas ar datu ieguves pakalpojuma sniedzējiem – SIA "SKDS". Pašlaik galvenais riska faktors – aizkavēšanās izlases ietvara izveidošanā.

Šajā ceturksnī iesaistījāmies Nordic-Baltic PIAAC tīklā. Ļoti vērtīga ir pieredzes apmaiņa, jo Skandināvijas valstis un Igaunija piedalījās iepriekšējā PIAAC kārtā. Saņemts uzaicinājums piedalīties kopīgā PIAAC 2. kārtas rezultātu izmantošanas plānošanā, iecerēts sagatavot kopīgas publikācijas. Saņemts uzaicinājums piedalīties longitudinālā pieaugušo zināšanu un prasmju pētījumā Skandināvijas un Baltijas valstīs, regulāra informācijas apmaiņa ar citu Baltijas un Skandināvijas valstu kolēģiem.

Sadarbībā ar IZM sāka komunikācijas kampaņu (plānošana, pirmās aktivitātes – piedalīšanās IZM raidieraksta "Zinātjauda" sagatavošanā). Nozīmīgākās komunikācijas aktivitātes plānotas III un IV ceturkšņos.

IEA Starptautiskā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījuma TIMSS 2019, TIMSS 2023 īstenošana un iegūto datu analīze

TIMSS 2023 izmēģinājuma pētījuma īstenošana.

Pārskata periodā savākti izmēģinājuma pētījuma dati. Testēšanas instrumentu sagatavošana skolām - pakas nokomplektēšana, izsūtīšana, atpakaļ saņemšana. Testēšanas administratoru apmācība, koordinēšana. Testēšanas process skolā - sistēmu sagatavošana, skolēnu instruktāža, skolotāju instruktāžā, aptauju nodošana skolotājiem, skolas vadībai, vecākiem. Datu savākšana - saglabāšana, nogādāšana pētījuma institūtā. Datorinstrukciju sagatavošana, palīdzības sniegšana problēmu situācijās - konsultācijas elektroniski, telefonsarunās.

Veikta skolēnu brīvo atbilžu vērtēšana. Noritējusi materiālu sagatavošana vērtēšanai - materiālu kārtošana, šķirošana vērtēšanas procesa īstenošanai atbilstoši IEA rekomendācijām. Vērtētāju semināri - apmācība, ko nodrošina IEA vērtētāju semināros apmācīti vērtētāji, vērtētāju sagatavošana vērtēšanas procesam, vērtēšanas procesa vadība. Vērtēšanas platformas sagatavošana vērtēšanas procesa īstenošanai. Vērtēšanas process un tā uzraudzība.

Uzsākta datubāzes verificēšana. Noritējusi datu ievades platformu sagatavošana datu ievadei atbilstoši IEA norādījumiem un izlasei. Testēšanas datu ievade - testēšanas formu datu ievade. Aptauju datu ievade. Pirmreizēja datu pārbaude, verificēšana, datu ievades kļūdu novēršana, trūkstošo atbilžu pārbaude. Datu iesniegšana IEA.

Dalība OECD Izglītības pētījumu un inovāciju centra CERI programmā

Pārskata periodā sagatavota un iesniegta Latvijas informācija CERI anketai "21. gadsimta bērni" par izaicinājumiem bērnu fiziskajai un socio-emocionālajai veselībai, digitālo prasmju mācīšanu skolās un bērnu drošību digitālajā vidē.

5.-6.04.2022. dalība CERI valdes 106. sanāsmē (attālināti), komentāru sniegšana par darba dokumentiem.

Projekta vadība un īstenošanas nodrošināšana

Projekta komandas darbs pielāgots COVID 19 radītās ietekmes izmaiņām. Darbs norit attālināti.

29.06.2022. veiksmīgi noritējusi projekta Uzraudzības padomes sanāksme.

Turpināts darbs ar AS Delfi par podkāstu sērijas par starptautiskiem pētījumiem izveidi - par starptautiskajiem pētījumiem, to nozīmīgumu un informāciju, ko tie sniedz.

07.04.2022. publicēts otrais podkāsts „Lasītprasme Latvijā: vai mēs saprotam, ko esam izlasījuši?”.

Saite uz podkāstu: <https://www.delfi.lv/zinatjauda/lasitprasme-latvija-vai-mes-saprotam-ko-esam-izlasijusi.d?id=54213024> .

21.04.2022. publicēts trešais podkāsts "Digitālā pratība: kā attīstīt un cik spējīga ir Latvijas jaunā paaudze". Saite uz podkāstu: <https://www.delfi.lv/zinatjauda/digitala-pratiba-ka-attistit-un-cik-spejiga-ir-latvijas-jauna-paaudze.d?id=54261970> .

05.05.2022. publicēts ceturtais podkāsts "Pilsoniskā izglītība – kā šodien veidojam labu nākotnes pilsoni?". Saite uz podkāstu: <https://www.delfi.lv/zinatjauda/pilsoniska-izglitiba-ka-sodien-veidojam-labu-nakotnes-pilsoni.d?id=54302626> .

26.05.2022. publicēts piektais podkāsts "Jauniešu garīgā veselība Latvijā: problēmas un kā tās risināt". Saite uz podkāstu: <https://www.delfi.lv/zinatjauda/jauniesu-gariga-veseliba-latvija-problemas-un-ka-tas-risinat.d?id=54380800> .

09.06.2022. publicēts sestais podkāsts "Sabiedriskā zinātne: vai es varu būt zinātnieks bez grāda?". Saite uz podkāstu: <https://www.delfi.lv/zinatjauda/sabiedriska-zinatne-vai-es-varu-but-zinatnieks-bez-grada.d?id=54434176> .

16.06.2022. publicēts septītais (noslēdzošais) podkāsts "Mūžizglītība – vai ar vienu izglītību pietiek visam mūžam?". Saite uz podkāstu: <https://www.delfi.lv/zinatjauda/muzizglitiba-vai-ar-vienu-izglitibu-pietiek-visam-muzam.d?id=54457434> .

LU starptautisko pētījumu pētnieku komandas aktīvi iesaistījušās ICCS pētījuma vadītājas I.Čekses iniciētajā pasākumā - profesionālās pilnveides programmas "Starptautiskā salīdzinošā pētniecība" izveidē un īstenošanā, kur skolotāji un citi interesenti divās dienās attālināti (tas ļāva sasniegt plašāku auditoriju), tiešsaistē ieguva zināšanas par Starptautisko salīdzinošo pētniecību. Kursos pieteicās 159 dalībnieki, piedalījās 119, sagatavoti 78 apliecinājumi dalībniekiem, kuri nokārtoja gala pārbaudījuma testu.